

Additieve ritmiek en valeur ajoutée

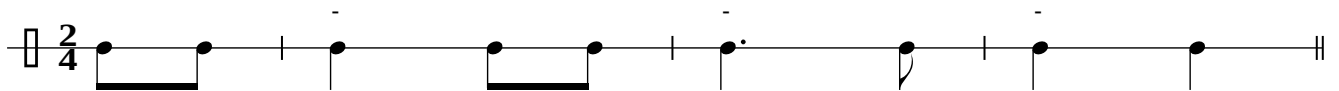
1. Wat is additieve ritmiek?

Additieve ritmiek komt tot stand door te componeren vanuit kleine ritmische cellen. Door deze bij elkaar op te tellen (additie) ontstaan er grotere gehelen. Het is een vrije aaneenschakeling van ritmische cellen. Essentieel is dat van te voren niet te bepalen is waar accenten komen. Immers een metrum, een maatsoort dat deze accenten organiseert en voorspelbaar maakt, is er niet.

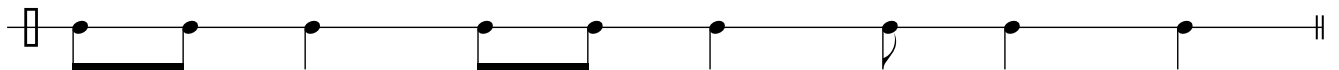
Eerst een eenvoudig voorbeeld van een divisief en regelmatig ritme:

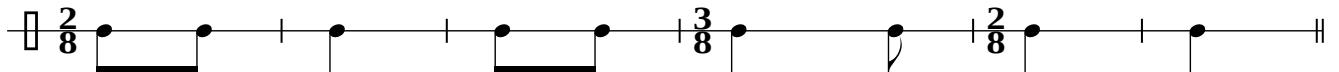
Dit is heel eenvoudig in een maatsoort te zetten, waarbij de zware tijden helder zijn:

De volgende versie is additief (gebruik de achtste als teleenheid):

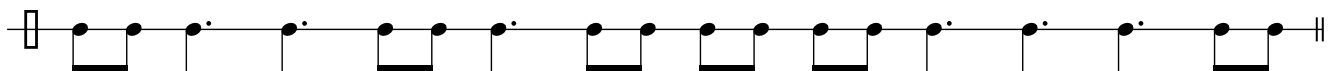
Als je dit metrisch organiseren, dan heb je twee maatsoorten nodig

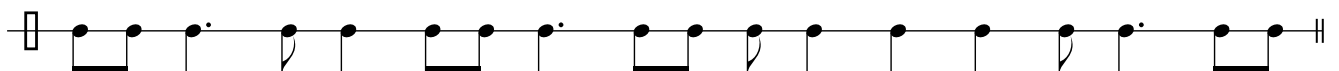
Maar let op: een ritme in een 5/8 of 7/8 is niet een voorbeeld van additieve ritmiek.

Op <https://www.youtube.com/watch?v=mdKO7XfYHME> worden groepjes van 2 en 3 gecombineerd. Je zou zo iets als inspiratie kunnen oppakken.

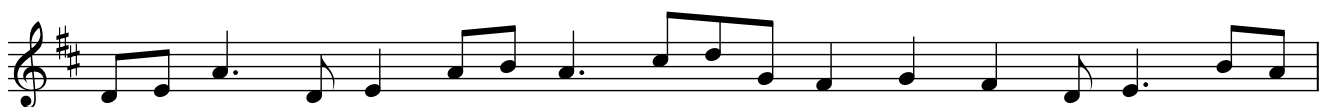
2 3 3 2 3 2 2 2 3 3 3 2 waarbij 3 nu vertaalt wordt als de gepunteerde kwart

Nog aardiger wordt het als de gepunteerde kwart af en toe in twee waarden wordt onderverdeeld:

Ik neem even stukjes melodie van Linda Bulten en breid die ook uit om een en ander wat interessant te houden.

En als je dat leesbaar zou willen maken dan kun je maatstrepen als oriënteringsstrepen gebruiken.

2. Valeur ajoutée

Messiaen's procedure om onregelmatigheid gaat een klein stap je verder: aan een ritme voegt hij een kleine waarde toe, doorgaan de helft van de kleinste waarde. Als ik het eerste notenvoorbeeld zo wil behandelen dan voeg ik de helft van de kleinste notenwaarde toe. Hier een achtste, dus ik voeg een zestiende toe (en maak het voorbeeld iets anders en langer):

3. Voorbeelden

Daan Manneke, Pneo. Maat 1

Olivier Messiaen, Corps Glorieux

Boris Blacher pianoconcert no2, III. Maat 68-80

The musical score is written for piano and consists of three systems of music. Each system is composed of two staves, a treble clef staff and a bass clef staff. The first system shows a piano introduction with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The second system features a melodic line in the right hand with an 8va (octave) marking and a bass line. The third system continues the melodic line in the right hand and the bass line.